

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Denne ukas viktigste	2
<i>Mindre studieplanendringer for høsten 2008: intern frist onsdag 27. februar</i>	2
<i>Viktige tidsfrister</i>	2
Essentials in English	3
<i>A minimal annual report of 2007</i>	3
<i>BIO annual ski trip</i>	3
Siste nytt fra BIO	3
<i>Minimal årsmelding fra BIO: 2007 et toppår</i>	3
<i>BIOs framtidige suksess og formidling</i>	3
<i>Organisering av labor etter nybyggene er på plass</i>	4
<i>Husbyggingen er i gang!</i>	4
<i>Velkommen til BIOs skidag!</i>	5
<i>Hilary Birks Photography Prize</i>	5
<i>Wednesday Film Club</i>	5
<i>BIO and dentistry!!</i>	5
<i>Report from the STIM annual Winter Trip</i>	5
<i>Mördarsniglar hotar jordbruket</i>	5
<i>5 stipendiat- og 2 postdoktor-stillinger ledig ved BIO</i>	6
Siste nytt fra verden rundt oss	6
<i>Skal forskningsgruppa bidra til forskningsdagene i år?</i>	6
<i>Harvard påbyr Open Access, UiB skal diskutere</i>	7
<i>Bergen Museum – vår aktiviteter</i>	7
<i>NIVA (Norsk institutt for vannforskning) Nyhetsbrev nr. 1/2008</i>	7
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	7
<i>NordForsk søknadsfrist alle vitenskapelige disipliner</i>	7
Ukens bilde	7
Ny doktorgrad	8
<i>Simon Muncaster: Reproductive Physiology of Ballan wrasse (Labrus bergylta)</i>	8
Ny medarbeider	8
<i>Stipendiat Endre Grimsbø</i>	8
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	8
<i>Konferanse: Kunnskapsbyen - drivkraften i regional utvikling?</i>	8
<i>Grow'08 i Bergen</i>	8
<i>Invertebrate Morphology Congress</i>	9
Nye artikler	9
<i>Christoffer Schander: den første mollusk</i>	9
<i>John Birks: sammenhengen mellom det tørre Sentralasia og monsunen gjennom Holosen</i>	9

Denne ukas viktigste

Mindre studieplanendringer for høsten 2008: intern frist onsdag 27. februar

1. mars er den faste fristen for å sende studieplanendringer for emner som undervises neste høst, høsten 2008. Studieplanendringene skal være en orienteringssak i Studiestyret på fakultetet på møtet den 14. mars. Som regel er det få endringer ved denne fristen, **MEN**: i år er det kommet krav om at vi **MÅ** oppgi følgende i emnebeskrivelsene våre:

- Antall timer skriftlig eksamen
- Gyldighet av obligatoriske aktiviteter som felt og lab (default er kun 3 semester hvis ikke annet er oppgitt)
- Hvilke hjelpemidler som er tillatt ved eksamen

Studieseksjonen følger opp saken men vi er avhengig av innspill fra dere! Så langt har for eksempel gyldigheten av obligatoriske aktiviteter vært 6 semester, hvis vi skal videreføre dette må det angis spesifikt under hvert emne. Les for øvrig teksten nedenunder for mer informasjon.

Mindre studieplanendringer

I vårsemesteret er det kun åpent for å gjøre mindre studieplanendringer i emnebeskrivelsene, som er innenfor rammen av emnens målformulering. Dette kan f.eks. være endringer i emnenavn, endring av forkunnskapskrav, endring av vektingsoverlapp mellom emner, endring av obligatoriske aktiviteter, endring av eksamensform.

Viktige punkter å passe på:

- På alle emner skal det oppgis **antall timer ved skriftlig eksamen**
- "Defaultverdi" for gyldighet av obligatoriske arbeidskrav blir, etter revisjonen av UiBs reglement for studier og grader, 3 semester (samme semester som undervisningen blir gitt og to påfølgende semester). Det betyr at **dersom arbeidskravet skal være gyldig i 6 semester eller færre semester enn 3, så må dette oppgis i emnebeskrivelsen**. Dette må endres på alle emner i emneporteføljen, ikke bare emner som undervises i høstsemesteret.
- I følge reglementet for studier og grader ved UiB så skal det i "emnebeskrivelsen fastsettes **hvilke hjelpemidler som er tiltatt ved skoleeksamen**, herunder også muntlig"

Større endringer som medfører at emnene må få ny kode (som endring av antall SP), samt nedlegging/opprettelse av nye emner og endringer av studieplaner for studieprogram behandles kun ved fristen 1.oktober. Unntak fra denne regelen er nødvendige endringer i studieplaner og studieløp, på bakgrunn av endringer i emneporteføljen som ble vedtatt i forrige runde med større studieplanendringer (punkt 3 i listen over).

Det vil være mulig å opprette nye emner ad hoc for kommende høstsemester, ved å benytte en midlertidig kode for spesialemerne/-pensum.

Frist til fakultetet for å melde inn mindre studieplanendringer er 1. mars, noe som gjør at vi må ha en intern frist noen dager før. Intern frist: **onsdag 27. februar**. Endringer blir sendt Hovedprogramstyret til orientering. Hilsen Eli Høie

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

25. feb	FP7 Cooperation / Environment	7. mars	NordForsk, alle vitenskapelige disipliner
26. feb	FP7 Coop/ Food, Agr. Fisheries & Biotech	25. mars	FP7 People / MC – Industry-Academia
26. feb	FP7 Cooperation / Energy	28. mars	FP7 People / MC – Internatl Staff Exchange
28. feb	ERC / Adv. Investigator Grants (phy. sci)	28. mars	COST Open Call 2008
29. feb	FP7 Capacities / Research Infrastructure	28. mars	EU-funded Integrated Infrastructure Initiative
29. feb	ERASMUS Curriculum Development		
1. mars	NORDPLUS Curriculum Development	04. apr	NordForsk annual grant schemes
2. mars	Bergen marine forskningsklynge forprosjekter	8. apr	FP7 Cooperation / ICT
6. mars	FP7 Cooperation / nano	11. apr	FP7 Capacities / SMEs
		22.apr	ERC / Adv. Investigator Grants (life sci)

**check [BIO-web](#) and [UiB's Department of Research Management](#) for more information

Essentials in English

A minimal annual report of 2007

Now as the budget for 2008 is in place, we can see that there have been significant changes at BIO since 2004. For example, there are fewer professors and assistance professors, but there are more technicians and many more PhD students. Another exciting difference is the fact that BIO in 2007 produced many more articles, book chapters and books than ever before, and is having increasing numbers of PhD defenses and masters' theses. Congratulations to everyone for their hard work!

BIO's continuing success depends on being committed to communicating its activities. Please keep Jarl informed of any publications or other activities you may be involved in so that these can be reported in BIO-INFO and perhaps picked up by other communication media. Also think ahead to ideas for Research Week next September.

BIO annual ski trip

BIO is arranging the annual ski trip to Voss for staff and PhD- and masterstudents on Wednesday 12 March. The train from Bergen leaves at 08:40 and returns from Voss at 15:50. The cost will be 200 kr - which you can pay at the train. There will be a bus from Voss to Bavallen, leaving at 10:00 and returning at 15:20. All skiers (both downhill + cross country) will get lift passes as part of the package. For a map of the ski trails, see: http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/loypekart/

The deadline for signing-up is Friday 29. February, see link: <http://www.bio.uib.no/div/skidag/>

At Voss you can rent both downhill + cross country ski equipment.

For details and prices, check http://www.voss-fjellheisar.no/voss_fjell/skiutleige/

If you have any questions, please contact **Vibeke Lokøy** (vibeke.lokoy@bio.uib.no or tlf 55 58 44 99)

All are welcome!

Siste nytt fra BIO

Minimal årsmelding fra BIO: 2007 et toppår

Jeg innrømmer at jeg i denne spalten har bidratt med noen sukk et par ganger hvert år, når det igjen har blitt klart at budsjett-tildelingen for kommende år er strammere enn fryktet og verre enn året før. Og det er sant, BIOs budsjett har ikke samme evne i 2008 som i 2004 til å lønne professorer og førsteamanuenser. Det har blitt litt færre av disse. Men flere i tekniske stillinger, og langt flere universitetsstipendiater.

Dog er det også sant at BIO siste år produserte langt flere artikler, kapitler og bøker enn noen tidligere år (inklusive summen av virksomheten ved BIOs forløpere, før 2004). Og aldri før har så mange disputert her, heller. Vi avviser ingen som er faglig kvalifisert til å begynne på mastergradsstudier hos oss, og nesten alle av dem blir ferdig i tide. I skrivende stund holder 121 masterstudenter på.

De som er her gjør altså en glimrende jobb!

BIOs framtidige suksess og formidling

På lang sikt vil vår suksess både avhenge av vårt omdømme i det internasjonale forskersamfunnet (vil de invitere oss inn i planlagte EU-prosjekter eller ønske seg hit for forskningsopphold?) og i den norske befolkning (er det nyttig å studere biologi og er det viktig å sette av midler til biologisk forskning?). Ungdomskullene minker år for år, og konkurransen om å tiltrekke seg flinke studenter vil øke de kommende årene.

Derfor er **formidling** overfor kommende studenter (og deres foreldre) en viktig konkurransefaktor for oss framover. UiB har en formidlingsavdeling som er veldig flinke til å få forskningsnyheter fra BIO ut til forskning.no og til andre medier som foreldre, elever, lærere og studenter kan finne.

Her trenger jeg hjelp. Hver gang noen får tilslag i Science, Nature, PNAS og lignende, så tar jeg kontakt med [Formidlingsavdelingen](#). Dette resulterer nesten alltid i flotte oppslag. Men hva med de mer enn 200 andre arbeidene vi utgir? Hva med de 25 doktorgradene eller de 60 mastergradene? Hva med alle sluttrapportene vi leverer til NFR, EU og andre oppdragsgivere? Formidlingsavdelingen leser BIO-INFO, og tar gjerne en sak videre som er nevnt med et avsnitt eller to her. Kom derfor med en kort populærvitenskapelig jubel eller undring til meg, så snart publikasjonen er trykket (eller kandidaten er ferdig) så slår vi det opp som toppsak i BIO-INFO.

Tenk også over om forskningsgruppa skal presentere noe på Forskningsdagene til høsten. Les mer om dette lenger nede.

Organisering av laber etter nybyggene er på plass

På møtet i BIOs ledergruppe mandag 3. mars må organisering av laber etter 2009 opp til bred diskusjon. Spørsmålet er om/i hvor stor grad vi skal bygge laber som dekker flere gruppers behov, eller om/i hvor stor grad vi skal ha forskningsgruppa som egentlige labenhet.

1. Vi kan trolig få lettere tilgang til penger til nytt utstyr dersom vi organiserer labene våre under større/færre navn enn 15 forskningsgrupper
2. Kan vi også på sikt få mer kvalitet ut av forskningen vi gjør dersom vi satser på kraftigere fellesfunksjoner i labene?
3. Kan vi også bruke pengene til vitenskapelig utstyr og til tekniske stillinger bedre ved å bygge laber som går ut over forskningsgruppene? En slik lab trenger ikke være samlet i ett rom, men skal ha en helhetlig funksjonalitet.

Eksempler:

- a) BIO har allerede Marinbiologisk stasjon som driftes under ledelse av en styringsgruppe og avdelingsingeniør Agnes Aadnesen.
- b) Mette Hordnes har hatt ansvar for marint toktutstyr i en årrekke, på tvers av forskningsgrupper.
- c) Frank Midtøy er forsøksdyransvarlig ved BIO og vi har en komité som skal fordele tilgangen til forsøksfasilitetene i 1. etasje i bioblokken.
- d) BIO opprettet en sebrafisklab sammen med MBI i 2006. Dette hadde ikke noen av instituttene klart alene, og begrunnelsen måtte være relevant for flere forskningsgrupper for at vi skulle ha råd til det. Her er det også en styringsgruppe som koordinerer forskningens ønsker, er nærmeste ledere til Heikki Savolainen og Randi Bergfjord, og som rapporterer til de to instituttlederne.
- e) BIO er invitert til et samarbeid med MBI om en proteomikklab og vi har allerede flyttet tungt vitenskapelig utstyr inn i den. Viktigste interessenter ved BIO er forskningsgruppene Utviklingsbiologi hos fisk, Geobiologi og Generell mikrobiologi.
- f) BIO er allerede stor bruker av fakultetsenheten Elektronmikroskopisk felleslaboratorium. I noen av BIOs forskningsgrupper er tilgangen til forskingsmikroskoper restriktiv, andre grupper har små parker som det er (litt mer) fleksibel tilgang til.
- g) BIO har fått henvendelse fra DNS (De naturhistoriske samlinger ved BM) om å opprette en felles overingeniørstilling til å drifte en felles DNA-lab. Skal vi opprette Biodiversitetslaboratoriet til å betjene flere forskningsgrupper ved de to instituttene?

Skal vi så i planleggingen av nybygget mer systematisk enn hittil tenke på fellesløsninger i labvirksomheten? Det har mange hevdet hittil, men nøden har ikke presset fram noe sterkt behov ennå. Hver lab ville ha en faglig styringsgruppe samt en teknikerstilling med driftsansvar og et budsjett. I økende grad ville vi da kunne ha teknikere med doktorgradskompetanse til å drifte de tyngste labene. Slike klynger ville gjøre det lettere å prioritere nytt vitenskapelig utstyr, og også å drifte det optimalt. Det vil være mange måter å gjøre dette på, og det er ikke sikkert at vi i første runde klarer å gjøre de beste valg. Her er noen mulige felles-laber:

- **Levendedyrlaben** (1. etasje bioblokk, sebrafisk, noen laber i 1. etasje i A-blokk i nybygg, også ansvar for BIOs grenseflate mot Industrilaboratoriet)
- **Biodiversitetslaboratoriet** (kan omfatte mikrobiell, marin og terrestrisk biodiversitet ved BIO og DNS, kanskje også fiskehelse)
- **Sykdomslaben** (her kan et kommende veterinærstudium øke behovet utover dagens fiskehelse)
- **Mikroskoplaben/Visualiseringslaben** (samarbeid med MBI? Grense mot EIMiLab og FUGE/medfak)
- **Regneparken** (lokale PC-klynger og dedikerte regnemaskiner finnes nå hos Modellgruppa/EvoFish og EECRG. Også behov innen biodiversitet?)
- **Marinbiologisk stasjon** (inkludert Mesokosmesenteret og framtidig virksomhet knyttet til Mare minimum i Lurefjorden)

Flere? Andre? Færre? Diskusjonen har ikke vært tatt, og ingen ting er konkludert. I tillegg vil det være mange funksjoner som bare gjelder for ei forskningsgruppe, og da lager vi ikke unødig byråkrati.

Hilsen Jarl Giske

Husbyggingen er i gang!

Nå er byggingen i gang. Første etappe er å grave seg ned, og dette har noen gravemaskiner drevet med denne uka. Nå skjer det noe synlig hver dag.. Hold ut og hold humøret oppe!

Velkommen til BIOs skidag!

Tradisjonen tro arrangerer BIO skidag på Voss for ansatte, Phd- og mastrstudentene, - onsdag 12. mars. Tog fra Bergen 08:40 og retur fra Voss kl 15:50. Egenandel på 200,- betales til arrangørene på toget. Både de som skal gå på tur og de som skal stå i bakke får skibillett, som inkluderer dagskort på heisene i Bavallen. Buss til Bavallen kl 10:00 og retur fra Bavallen kl 15:20.

Påmeldingsfrist fredag 29. februar. Her er linken til påmelding: <http://www.bio.uib.no/div/skidag/>
På Voss kan man leie utstyr for både langrenn og alpin. For priser, se http://www.voss-fjellheisar.no/voss_fjell/skiutleige/

For løypekart, se http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/loypekart/

For spørsmål kontakt **Vibeke Lokøy** (vibeke.lokoy@bio.uib.no eller tlf 55 58 44 99)

Hilary Birks Photography Prize

Hilary Birks wins two prizes in the International Alpine Plant Photography Competition 2007.

[Read more](#)

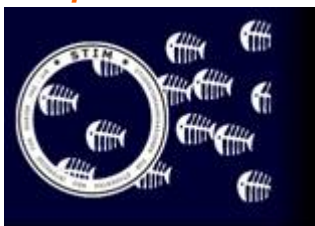
Wednesday Film Club

After a tremendous first episode of "The Blue Planet" the Wednesday Film Club will show the second: "The Deep: The last frontier - an amazing world of bizarre creatures". Wednesday, 27th February, 7 p.m., "Økoloftet" (room 1005, 1st floor, Science Building). All are welcome!

BIO and dentistry!!

Hans Høie, Arild Folkvord & Audrey Geffen are participating in an international workshop (Feb 28 & 29) on "Mineralized tissues – Biomarkers of the past and for the future". The workshop is organised by MoBaTann, The Biomaterials Research Cluster, Department of Clinical Dentistry, University of Bergen. Geffen reports that the studies of fish otoliths, and especially what they reveal about individuals and populations, has many common aspects with studies of tooth growth and also with geochemical processes. Therefore she and her colleagues have developed good collaborations with researchers in these departments, exchanging information and ideas about techniques and new applications. [Read more](#)

Report from the STIM annual Winter Trip

From the 8th to 10th of February, 25 post graduate students from 12 different countries took part in the annual Winter Trip organised by [STIM](#). Friday nights party was followed by a very successful day of

cross country skiing and downhill activities at Eikedalen. The weekend was not without its share of misfortune, with emergency trips back to Bergen, and one poor beginner skier ending up with 10 stitches in his leg! Despite this, everyone had a fantastic time and made lots of new friends!

STIM would like to take this opportunity to thank the department for their support of yet another successful STIM trip!

Kirsten Redmond

Mördarsniglar hotar jordbruket

Christoffer Schander har kommet på forsiden av Göteborgs-posten og blitt intervjuet i svensk radio. Bakgrunnen er at iberiasnegler nå fører til at kyr blir syke og ikke blir med kalv, og at kalver dør.

Her er hovedoppslaget i nettutgaven:

En halv miljon i förlust. Det är slutnotan för några bönder i Horred, som invaderades av mördarsniglar förra året. Kalvar dog, korna blev sjuka, dräktigheten uteblev. [Les hele saken ..](#)

- Ja, vi är inte förvånade, säger professor **Christoffer Schander**, tidigare vid Göteborgs universitet. Vi har länge talat om risken att mördarsnigeln, eller rättare spansk skogssnigel, kan utgöra ett ekonomiskt hot mot jordbruk och proffsodlare.

- Nu ser vi ett massangrepp på några svenska gårdar. Då behöver vi forska på vad som utlöser angreppen.

Sedan ett par år är forskningsprojektet i Göteborg utan pengar, trots att man är både sniglarnas livsförutsättningar och bekämpning på spåren. Själv är Schander professor vid universitetet i Bergen.

5 stipendiat- og 2 postdoktor-stillinger ledig ved BIO

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

Frist	Stilling
22.02	BIO: Førstesekretær (ekspedisjonssekretær)
22.02	Postdoc position in marine fish community ecology , University of Bristol
25.02	Associate senior lecturer in Systematic Botany and Biodiversity , University of Göteborg
26.02	BIO: Postdoktor i mikrobiologi (3 år)
28.02	BIO: Postdoc: effektar av klimaendringar på regenerasjonsprosessar i alpine økosystem
29.02	University of Auckland, NZ: Postdoctoral Research Fellow in Ecological Statistics
29.02	Information Manager , Laboratoire d'Océanographie de Villefranche
29.02	Project Manager , Laboratoire d'Océanographie de Villefranche
01.03	University of Connecticut: 3 Post-Docs in Coastal Ecosystems and Human Health
04.03	Sars Centre: 1 Postdoctoral (Forsker) and 1 PhD position: Oikopleura cell cycle
10.03	Sars Centre: Stipendiat innan "Chordate Developmental Cell Cycle Regulation"
11.03	BIO: 2 stillingar som stipendiat i tropisk økologi og biogeografi
11.03	BIO: Stipendiat i økologi/miljø-biogeografi (3 år)
11.03	BIO: Stipendiat i populasjonsøkologi (3 år)
11.03	BIO: Stipendiat i samfunnsøkologi (3 år)
14.03	prosjektleder at Christian Michelsens Institute
14.03	Nofima, Bergen: 2 forskere innen separasjonsteknologi og fôrutvikling
25.03	vitenskapelige eksperter til Vitenskapskomiteen for mattrygghet
30.03	Post-doc fellowships in Canada - guidelines - letter of recommendation - application
15.04	three-month fellowships for scientists, technicians, PhDs and Post Doctoral Fellows
14.09	Ass. Professor of Aquatic Animal Health , Dept of Med. & Epid., Sch. Of Vet. Med., UC Davis

Siste nytt fra verden rundt oss

Skal forskningsgruppa bidra til forskningsdagene i år?

Årets forskningsdager 2008 arrangeres i tidsrommet 19.-28. september. Hovedtema denne gangen er **miljøvennlig energi**. Men alle tema er likefullt velkommen, da dette med å få frem **bredden** i forskningen er viktig under forskningsdagene. Mer informasjon følger i vedlagte dokument.

Fortrinnsvis ønskes ideer/innspill til **skoleprosjekter** og **interaktive forskningsstasjoner**, hvor MatNat har håp om å få med inntil 2 bidrag i hver kategori. Merk at det er begrensninger på antall bidrag, da forskningsdagene jo involverer mange forskningsinstitusjoner i Bergen, samt aktører fra det lokale næringsliv. [Les](#)

Forskningsdagene 2008

19. – 28. september

Forskningsdagene er en nasjonal, årlig festival

[mer her ..](#) **Frist for innspill: 14. mars**

Mvh Arve Aksnes, Formidlingsrådgiver, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Tlf. 55588153, Mobil 48026563, Epost: Arve.Aksnes@mfu.uib.no

Harvard påbyr Open Access, UiB skal diskutere

Harvard-universitetet har gjort open elektronisk publisering obligatorisk for vitenskapelig tilsette. Også UiB førebud tiltak for å gjøre forskning friare tilgjengeleg.

Fakultetet for kunst og naturvitenskap ved Harvard vedtok førre veke å gje universitetet retten til å publisere alle fakultetet sine vitenskaplege artiklar i Harvard sitt eige elektroniske institusjonsarkiv. Samstundes skal dei vitenskapleg tilsette framleis ha opphavsretten til artiklane sine. Dersom forskarar ønskjer å publisere i tidsskrift som krev at forskarane seier frå seg opphavsretten til arbeidet, eller som ikkje vil tillate publisering i institusjonsarkiv, må dei be om fritak frå regelen. Initiativet til vedtaket kom ikkje frå fakultetsleiinga, men frå ei gruppe vitenskapleg tilsette, og vedtaket har vekt stor merksemd i forskarverda. Les meir [På Høyden ..](#)

Bergen Museum – vår aktiviteter

Lær mer om populærvitenskaplige foredrag ved [Bergen Museum](#) og Bergen Museums [vårprogram](#). Neste større publikumsarrangement i vår er Arkeologisk Dag 9. mars.

NIVA (Norsk institutt for vannforskning) Nyhetsbrev nr. 1/2008

Headlines: Mindre forurensning og mer laks i Otra, [NIVA](#) tar i bruk mikromatriseteknologi, Modellverktøy for vannkvalitet og hydrodynamikk, Klimaendringer påvirker avrenning av nitrogen og karbon fra land til vann, Mange NIVA-prosjekter i Kina (ny temaside med 11 prosjektsider). [Les mer](#)

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

NordForsk søknadsfrist alle vitenskapelige disipliner

Fristen for å søke såkornmidler og støtte til veilederkurs fra NordForsk går ut 8. mars 2008. Mer om støtteformene, veiledning for søkere og søknadsskjema finnes på www.nordforsk.org

Såkornmidler: 7. mars 2008 kl 16:00. Veiledning for søkere: [NordForsk såkornmidler](#)

Veilederkurs: 7. mars 2008 kl 16:00. Veiledning for søkere: [NordForsk veilederkurs](#)

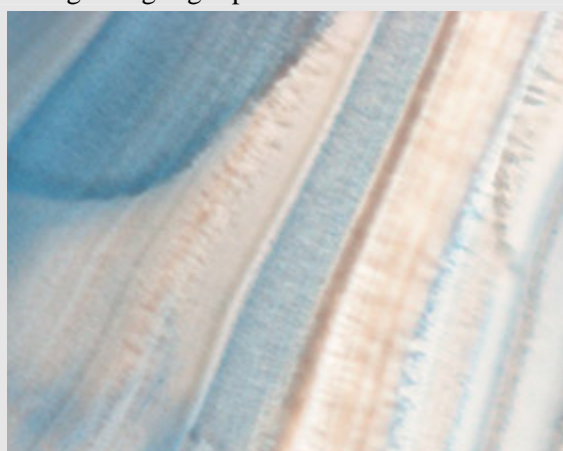
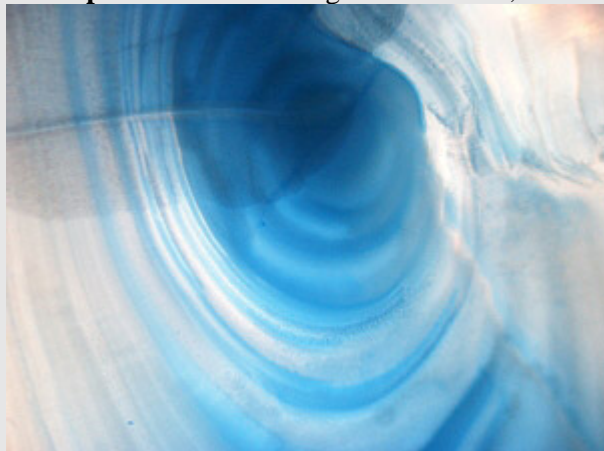
[Les mer her](#)

Ukens bilde

Title: Beautiful listening

Photographer: Øystein Sæle

Description: Section through a cod otolith, after Comassie staining to highlight protein matrix

Ny doktorgrad

Simon Muncaster: Reproductive Physiology of Ballan wrasse (*Labrus bergylta*)

Simon Muncaster disputerer fredag 29. februar for PhD-graden med avhandlingen: Reproductive Physiology of Ballan wrasse (*Labrus bergylta*)

Opponent: Professor, PhD Ned Pankhurst Science, Environment, Engineering and Technology Executive Griffith University, Queensland, Australia

Opponent: Forsker, dr.scient. Marianne Frantzen, Norges Fiskerihøyskole, Universitetet i Tromsø

Øvrig medlem i komiteen: Professor, dr.philos. Harald Kryvi, Institutt for biologi, UiB

Tid og Sted: Fredag 29. februar 2008, kl. 10.15, Stort Auditorium, rom 2144, Datablokken, HIB

Leder av disputasen: Professor Eirik Sundvor, Universitetet i Bergen

Adgang for interesserte tilhørere. Velkommen til lokalet i god tid før disputasen!

Ny medarbeider

Stipendiat Endre Grimsbø started his 3yr. PhD-study period in October 2007 in the Applied and Industrial Biology Research Group. He has a Master degree in Physics, Industrial Instrumentation from UiB. The master thesis had focus on instrumentation of swim tunnels and electrical conductivity measurements of fish. Endre also has a Bachelor of Engineering - Computer Engineering degree from Sogn og Fjordane University College. His Bachelor degree also includes subjects from Bachelor of Engineering - Control Engineering, which is an electrical and electronic engineering degree.

Endre's PhD-project is defined as a part of the project "Welfare of farmed Fish from Harvest to Killing-Meeting the future Challenge" also called "Farewell". His main focus will be on fish welfare measurement methods based on electric conductivity, EEG, ECG and blood parameters. Supervisors for his PhD-project are Professor **Ole Brix** and Professor **Ragnar Nortvedt** from the Department of Biology and Associate Professor Bjørn Tore Hjertaker from the Department of Physics and Technology at UiB. Co-operative research partners are Institute of Marine Research, Akvaplan-Niva, Nofima and Wageningen IMARES in The Netherlands. The research is supported by the Research Council of Norway and by the following industry partners; Marine Harvest AS, Lerøy Seafood Group AS, Grieg Seafood AS, Bremnes Seashore AS, Kjøllås Stansekniver AS and Scanvacc AS.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Konferanse: Kunnskapsbyen - drivkraften i regional utvikling?

Utdanning i Bergen arrangerer konferanse for å synliggjøre kunnskapsbyen Bergen, samt definere veien videre fremover.

Bergen og regionen har forsknings- og utdanningsinstitusjoner av internasjonal klasse og et arbeids- og næringsliv bestående av sterke aktører i norsk og internasjonal sammenheng. Under konferansen vil rammene og utfordringene for kunnskapsbyen og regionen bli belyst. Særlig vektlegges kunnskapsutvikling og kobling mellom ulike kunnskapsaktører, kunnskap som en suksessfaktor for videreutvikling av regionen og kunnskapsdrevet teknologiutvikling.

Sted: Grieghallen, Peer Gynt salen

Tid: 12. mars, kl 09.00-16.00

Program og påmelding finner du her:

<http://utdanningibergen.no/index.asp?ID=723>

Grow'08 i Bergen

Grow'08 er en årlig møteplass som fokuserer på nyskaping for det offentlige, det private næringsliv, kulturnæring og utdanningsinstitusjoner. Formålet med arrangementet er å styrke gründerkulturen i regionen, gi inspirasjon og nye perspektiver, og fremme holdninger som kan bidra til større åpenhet til nye ideer.

I Grieghallen den 13. Mars kan du hente inspirasjon og lære nye metoder som du kan benytte i din egen hverdag. I tillegg er Grow`08 på veg til å bli en helhetlig Nyskapingssuke med mange spennende og lærerike arrangement presentert denne uken i mars. For mer informasjon og påmelding, [se program](#).

Invertebrate Morphology Congress

1st International Congress of Invertebrate Morphology, Copenhagen 17-21 August 2008
Includes a symposium about "invertebrates as the stem group of the vertebrates" which could be of special interest to the ascidian workers. [Read more](#)

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her? Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format, helst ikke pdf av hele artikkelen!) til Jarl så snart du har sidetall eller DOI (slik at publiseringsår er fastsatt).

Christoffer Schander: den første mollusk

Caron, Jean-Bernard; Scheltema, Amélie H.; Schander, Christoffer; Rudkin, David 2008.
Odontogriphus: earliest mollusk. *McGraw-Hill yearbook of science and technology* 2008:1-3
The origin and early evolutionary history of mollusks, one of the most diverse and fascinating groups of animals alive today, is traditionally based on the study of shells found in fossil deposits dating from the Early Cambrian, about 540 million years ago. Different hypotheses concerning the supposed morphology of the ancestral mollusk have emerged in the last 20 years, one preponderant view being that early forms were microscopic and possessed a simple mineralized shell. The restudy of a collection of half-billion-year-old fossils from the Burgess Shale (a fossil deposit featuring exceptionally preserved Middle Cambrian marine biota located in southern British Columbia) opens new insights concerning early molluscan evolution.

John Birks: sammenhengen mellom det tørre Sentralasia og monsunen gjennom Holosen

Chen, Fahu, Zicheng Yu, Meilin Yang, Emi Ito, Sumin Wang, David B. Madsen, Xiaozhong Huang, Yan Zhao, Tomonori Sato, H. John B. Birks, Ian Boomer, Jianhui Chen, Chengbang An and Bernd Wünnemann 2008. Holocene moisture evolution in arid central Asia and its out-of-phase relationship with Asian monsoon history. *Quaternary Science Reviews* 27: 351-364
Abstract: We synthesize palaeoclimate records from the mid-latitude arid Asian region dominated today by the Westerlies ("arid central Asia" (ACA)) to evaluate spatial and temporal patterns of moisture changes during the Holocene. Sediment records from 11 lakes with reliable chronologies and robust proxies were selected to reconstruct moisture histories based on a five-class ordinal wetness index with assigned scores from the driest to wettest periods at individual sites for 200-year time slices. The proxies used in these records include pollen and diatom assemblages, sediment lithology, lake levels, and geochemistry (mainly isotope) data. The results of our synthesis show that ACA as a whole experienced synchronous and coherent moisture changes during the Holocene, namely a dry early Holocene, a wetter (less dry) early to mid-Holocene, and a moderately wet late Holocene. During the early Holocene most of the lakes experienced very low water levels and even dried out before ca 8 ka (1 ka $\frac{1}{4}$ 1000 cal a BP). Hence the effective-moisture history in ACA is out-of-phase with that in monsoonal Asia as documented by numerous palaeoclimate records. In monsoonal Asia, a strong summer monsoon and humid climate characterized the early Holocene, and a weakened summer monsoon and drier climate prevailed during the late Holocene, which were mainly controlled by changes in low-latitude summer insolation. In contrast, we propose that the pattern of Holocene effective-moisture evolution in the westerly dominated ACA was mainly determined by North Atlantic sea-surface temperatures (SSTs) and high-latitude air temperatures that affect the availability, amount and transport of water vapor. Also, topography of the Tibetan Plateau and adjacent Asian highlands could have contributed to the intensification of dry climate in ACA during the early Holocene, as a result of strengthening the subsidence of dry air masses, associated with stronger uplift motion on the plateau by intense heating under a stronger summer insolation. Summer insolation might have played a key role in directly controlling moisture conditions in ACA but only after the northern hemisphere ice-sheets had disappeared in the mid- and late Holocene.